

PROTIMONOPOLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ROZHODNUTIE

Číslo: 2001/DZ/2/1/042

Bratislava 15.02.2001

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, II. výkonný odbor, v správnom konaní začatom na návrh podnikateľa SVT GOLEM, s.r.o., so sídlom Kollárova 1, 903 01 Senec vo veci zneužitia dominantného postavenia na relevantnom trhu Západoslovenskými energetickými závodmi, štátny podnik, so sídlom Čulenova 6, 816 47 Bratislava

rozhodol

na základe §11 ods.1 písm. e) zákona č. 188/1994 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení neskorších predpisov tak, že konanie Západoslovenských energetických závodov, štátny podnik, so sídlom Čulenova 6, 816 47 Bratislava pri realizácii 77 (slovom sedemdesiatich siedmich) zmlúv na úhradu elektrickej energie, všetky zo dňa 19.01.2000, uzavreté s podnikateľom SVT GOLEM, s.r.o., so sídlom Kollárova 1, 903 01 Senec nemá povahu zneužitia dominantného postavenia na relevantnom trhu podľa § 7 zákona č. 188/1994 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení neskorších predpisov.

Odôvodnenie:

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, II. výkonný odbor (ďalej len "úrad") obdržal dňa 22. mája 2000 podanie podnikateľa SVT GOLEM, s.r.o., so sídlom Kollárova 1, 903 01 Senec (ďalej len "navrhovateľ") zo dňa 18. mája 2000, na základe ktorého sa začalo správne konanie voči Západoslovenským energetickým závodom, štátny podnik, so sídlom Čulenova 6, 816 47 Bratislava (ďalej len "ZSE"). Vo svojom podaní navrhovateľ žiadal o prešetrovanie možného zneužívania dominantného postavenia ZSE voči nemu v obchodnom styku. Z predložených dokladov vyplynulo, že navrhovateľ uzatvoril so ZSE dňa 19. januára 2000 celkom 77 (slovom sedemdesiatsedem) zmlúv na úhradu dodávky elektrickej energie s účinnosťou od 01. januára 2000 s fakturačným obdobím - polročná fakturácia, na 77 (slovom

sedemdesiatsedem) odberných miest, ktoré sú v správe navrhovateľa. Navrhovateľ vo svojom podaní uviedol, že ZSE zasiela faktúry za spotrebu elektrickej energie a faktúry na zálohu za spotrebu elektrickej energie mimo dohodnuté polročné fakturačné obdobie a namietal neakceptovanie spôsobu úhrady faktúr. Navrhovateľ v podaní tiež uviedol, že z ekonomických dôvodov sa rozhodol uhrádzať faktúry sumárne s dodržaním termínu splatnosti. Obchodná kancelária ZSE v Senci odmietla hromadné platby akceptovať. Navrhovateľ sa preto so žiadosťou o vyriešenie problému obrátil písomne dňa 15. marca 2000 priamo na ZSE. ZSE listom zn. 42100/ŠÁ/Pá zo dňa 23. marca 2000 objasnili navrhovateľovi spôsob uhrádzania faktúr, systém rozdelenia odberateľov do odpočtových cyklov, ako aj dôvod zasielania faktúr za spotrebu elektrickej energie mimo odpočtové obdobie, z ktorého vyplýva, že pri platbách bankovým prevodom sa okrem iného vyznačuje aj variabilný symbol. Tento určuje dodávateľ a vyznačí ho na faktúre za vykonané služby. Variabilný symbol uľahčuje identifikáciu platieb a je dôležitý pri automatickom spracovaní bankových výpisov. Na účty podnikateľa ZSE je denne pripisovaných niekoľko desiatok tisíc položiek. Priradzovanie platieb je automatické. Podľa Obchodno-technických podmienok, ktoré sú súčasťou zmluvy na úhradu dodávky elektrickej energie (ďalej len "OTP"), je nutné pri platbách variabilný symbol vypísať, inak ZSE nevie platbu priradiť k faktúre. Zároveň ZSE navrhli navrhovateľovi požiadať o zaradenie ako tzv. "špeciálneho zákazníka" s podmienkou poskytnutia súhlasu na inkaso. Tento spôsob znamená, že všetky odberné miesta budú fakturované naraz, zlúčené do jednej sumárnej zálohovej alebo vyúčtovacej faktúry s podrobným rozpisom. Na základe vystavených faktúr ZSE zašle do banky inkasný príkaz na realizáciu úhrady a tým sa zákazník vyhne oneskoreným platbám alebo nesprávne vystaveným príkazom na úhradu. Navrhovateľ s takouto formou úhrady nesúhlasil a preto požiadal úrad o prešetrenie konania ZSE voči nemu v obchodnom styku. Na základe toho úrad vykonal potrebné procesné úkony. Vyžiadal si stanovisko podnikateľa ZSE k podaniu navrhovateľa. Podnikateľ ZSE v ňom uviedol, že vzťah dodávateľa elektriny a každého jeho zákazníka je vymedzený na základe zmluvy, ktorej súčasťou sú OTP, ktoré riešia vzájomné práva a povinnosti zmluvných strán. Argumenty, ktoré navrhovateľ uviedol vo svojom podaní ZSE považoval za bezdôvodné, bez opory v platnom práve ako aj v rozpore s platne uzatvorenými zmluvami. Každé odberné miesto má samostatné meracie zariadenie, ktoré slúži pre fakturáciu spotreby a jednotlivé odberné miesta sú zaradené do odpočtových cyklov, ktoré sa vykonávajú polročne, v prípade navrhovateľa v druhom a ôsmom mesiaci kalendárneho roka. Pri výmene meracieho zariadenia z dôvodu dodržania lehoty ciachovania (overenia), ktorá vyplýva zo zákona č. 505 /1990 Zb. o metrológii a jeho vykonávacej vyhlášky č. 69/1991 Zb., sa vyhotoví vyúčtovanie spotreby aj mimo túto lehotu, pretože ide o zúčtovanie konečného stavu zaznamenaného pri demontáži elektromera. Podnikateľ ZSE ďalej uviedol, že ZSE realizuje odpočty v šesťmesačných cykloch podľa uzatvorených zmlúv s navrhovateľom a jednotlivé odberné miesta sú do nich zaradené podľa optimalizácie pochôdzkových trás. Úrad na deň 12.07.2000 zvolal ústne pojednávanie, na ktorom účastníci konania potvrdili iba jestvujúci stav ich obchodných vzťahov, vyplývajúci z podania. Po vykonaní šetrenia, úrad vydal dňa 14. júla 2000 rozhodnutie č. 2000/DZ/2/1/204, v ktorom rozhodol, že konanie podnikateľa ZSE pri realizácii 77 zmlúv na úhradu elektrickej energie nemá povahu zneužitia dominantného postavenia na relevantnom trhu podľa § 7 zákona č. 188/1994 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon").

Proti vyššie uvedenému rozhodnutiu podal navrhovateľ v zákonnej lehote rozklad. Navrhovateľ v rozklade namietal najmä tú skutočnosť, že úrad nesprávne zistil skutkový a právny stav veci súvisiaci s § 7 ods. 5 zákona a neskúmal predmetné zmluvy a OTP z hľadiska ochrany hospodárskej súťaže. To znamená, že podľa neho nepreskúmal či pri

uzatváraní zmlúv nedošlo k zneužitiu dominantného postavenia na trhu vyžadovaním zmluvných podmienok týkajúcich sa podmienok fakturácie vykonávanej jednotlivo podľa príslušného variabilného a konštantného symbolu ako aj následné správanie ZSE voči navrhovateľovi. V zmysle uvedeného podľa navrhovateľa úrad porušil ustanovenie § 1 zákona, podľa ktorého účelom zákona je ochrana hospodárskej súťaže na trhoch výrobkov, výkonov, prác a služieb proti jej vylučovaniu, obmedzovaniu alebo skresľovaniu, ako aj vytváranie podmienok na jej ďalší rozvoj s cieľom podporiť hospodársky rozvoj v prospech spotrebiteľov a ustanovenie § 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len "Správny poriadok"), ktoré ukladá správnomu orgánu povinnosť svedomito a zodpovedne sa zaoberať každou vecou a jeho rozhodnutie musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Navrhovateľ konštatoval, že v zmysle ustanovenia § 7 ods. 5 zákona je výpočet možných spôsobov zneužívania dominantného postavenia len demonštratívny, teda úrad mal povinnosť skúmať konanie subjektu s dominantným postavením z akýchkoľvek aspektov majúcich charakter zneužitia, podľa správnej úvahy úradu. Súčasťou podaného rozkladu bola aj námietka navrhovateľa, že úrad nepreskúmal primeranosť zmluvných podmienok a spôsob stanovenia odpočtového cyklu zo strany ZSE.

Orgán rozhodujúci o rozklade, ako vyplýva z ustanovenia § 59 ods. 1 Správneho poriadku, preskúmal napadnuté rozhodnutie v celom jeho rozsahu ako i zákonnosť vedeného správneho konania, ktoré mu predchádzalo. Na základe toho orgán rozhodujúci o rozklade dospel k záveru, že úrad vo vedenom správnom konaní predovšetkým nesprávne vymedzil relevantný trh a to najmä z hľadiska vecného a geografického, nepreskúmal v dostatočnom rozsahu a nezískal vecné dôkazové prostriedky, na základe ktorých by bolo možné posúdiť, či bola dodržaná primeranosť aplikácie OTP dodávok elektrickej energie pre odberateľov MOP (maloodberateľ-podnikateľ), ktoré tvoria súčasť zmluvy na úhradu dodávky elektrickej energie, a to najmä vo väzbe na časť VI. Obmedzenie, prerušenie a zastavenie dodávky a časť IX. Fakturovanie a platenie. To znamená, že úrad náležite neanalyzoval systém zálohových platieb uhrádzaných navrhovateľom ako aj spôsob a dôvody fakturácie zo strany podnikateľa ZSE. Orgán rozhodujúci o rozklade ďalej zastáva názor, že prvostupňový orgán v rámci konania neposúdil komplexne možnosť zneužívania dominantného postavenia zo strany podnikateľa ZSE, nakoľko ustanovenia § 7 ods. 5 zákona sú len demonštratívnym výpočtom foriem zneužívania dominantného postavenia na relevantnom trhu. Súčasne orgán rozhodujúci o rozklade konštatuje, že úrad neanalyzoval a ani sa nevysporiadal s možnými formami zneužívania dominantného postavenia uvedenými v § 7 ods. 5 písm. a), b) a d) zákona a nevykonával analýzu a nezaoberal sa primeranosťou postupu podnikateľa ZSE vo väzbe na podnikateľské subjekty prevádzkujúce svoje aktivity v oblasti zhodnej alebo porovnateľnej s aktivitami navrhovateľa.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného vydal predseda úradu ako príslušný orgán rozhodujúci o rozklade dňa 12. decembra 2000 rozhodnutie č. 2000/DZ/P/2/333 a podľa § 59 ods. 3 Správneho poriadku rozhodnutie úradu č. 2000/DZ/2/1/204 zo dňa 14. júla 2000 zrušil a vec vrátil prvostupňovému orgánu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Podľa § 59 ods. 3 Správneho poriadku je úrad právnym názorom orgánu rozhodujúcim o rozklade viazaný a preto listami č. 33/PMÚSR/2001 a č. 34/PMÚSR/2001 zo dňa 04. januára 2001 upovedomil tak navrhovateľa ako aj podnikateľa ZSE o začatí nového prejednávania. Z hľadiska komplexnosti posúdenia možnosti zneužívania dominantného postavenia podnikateľa ZSE si úrad zároveň od navrhovateľa vyžiadal doklady, informácie a dôkazový materiál vzťahujúci sa k vynucovaniu neprimeraných podmienok pri uzatváraní zmlúv a tiež to, či navrhovateľ pri uzatváraní zmlúv žiadal podnikateľa ZSE doplniť, zmeniť alebo upraviť

ich a či mu nebolo bez vysvetlenia vyhovené. Ďalej si úrad vyžiadal informáciu o tom, ako v súčasnosti prebieha fakturácia medzi ním a podnikateľom ZSE, ďalej či bol súhlas s uzatváraním zmlúv viazaný na podmienku, že odoberie aj ďalšie plnenie, ktoré s požadovaným predmetom vecne ani podľa obchodných zvyklostí nesúvisí a či pri vzniknutom spore s podnikateľom ZSE došlo k obmedzeniu, zastaveniu alebo prerušeniu dodávky elektrickej energie.

Od podnikateľa ZSE si úrad vyžiadal, v súlade s právnym názorom odvolacieho orgánu, nasledovné informácie: uviesť niekoľkých podnikateľov poskytujúcich rovnaké služby ako navrhovateľ opísať podrobne spôsob dojednávania pri uzatváraní zmlúv uviesť spôsob určenia odpočtových cyklov, systém zálohových platieb, spôsob a dôvody fakturácie, optimalizáciu pochôdzkových trás z hľadiska nákladovosti, spôsob zaradenia zákazníka do kategórie tzv. "špeciálneho zákazníka" a uviesť ako v súčasnosti prebieha fakturácia s navrhovateľom.

Dňa 12. januára 2001 úrad obdržal odpoveď od navrhovateľa, v ktorom nepredložil žiadny písomný ani iný dôkazový materiál, vzťahujúci sa k vynucovaniu neprimeraných podmienok pri uzatváraní zmlúv či porušovania ostatných ustanovení § 7 ods. 5 zákona. Navrhovateľ doplnil podanie o nasledovné: "V októbri 1999 ZEZ š.p. oznámil, že s našou spoločnosťou uzatvorí zmluvy do dvoch dní. SVT Golem s.r.o. predložila ZEZ š.p. v decembri 1999 návrh na uzatvorenie zmlúv pre všetky odberné miesta s účinnosťou od 01. januára 2000. Zmluvy však boli podpísané až 19. januára 2000 z dôvodu vynucovania si pre nás neprimeraných zmluvných podmienok a pod hrozbou prerušenia dodávky elektrickej energie pre všetky odberné miesta." Táto hrozba však nebola žiadnym písomným ani iným dôkazom preukázaná. Čo sa týka fakturácie odberu elektrickej energie navrhovateľ uviedol, že podnikateľ ZSE mu zasiela v rozpore s uzatvorenými zmluvami mesačné zálohové faktúry a pri návšteve navrhovateľa v Obchodnej kancelárii podnikateľa ZSE v Senci mu bolo oznámené iba toľko, že "k 01. júlu 2000 má ZEZ š.p. Bratislava podpísané nové zmluvy s odberateľom SVT Golem s.r.o. Senec. Obsah týchto zmlúv je vygenerovaný v našich počítačoch a počítač podľa nich spracováva mesačné faktúry za odobraté množstvo elektrickej energie vo Vašich odberných miestach aj s príslušnými poplatkami z meškania úhrady faktúr". K ostatným otázkam úradu sa navrhovateľ nevyjadril.

Podnikateľ ZSE sa úradu vyjadril listom zo dňa 09. januára 2001 a listom zo dňa 29. januára 2001. V liste zo dňa 09. januára 2001 uviedol, že zmluvy so zákazníkmi uzatvára na základe ich žiadosti. Odpočtový cyklus je závislý na kategórii zákazníka. Pri napájaní zo siete nízkeho napätia, kde je zaradený aj navrhovateľ, je odpočtový cyklus polročný, pričom pojem polročný alebo šesťmesačný neznamena odpočet k 30. júnu a 31. decembru v príslušnom roku, ale 6-mesačný odstup medzi vyúčtovacími faktúrami. Mimoriadne sa môže vyskytnúť aj tretia vyúčtovacia faktúra, napr. pri zmene meracieho zariadenia podmienenej poruchou, resp. výmenou v zhode s požiadavkami zákona č. 505/1990 Zb. o metrológii. Pre odpočtový cyklus sú vytvárané línie, na ktorých sa robí odpočet. Zásadne sa robia línie tak, aby odpočtári postupovali systematicky po uliciach a mestských častiach, teda tak, aby nedochádzalo k zbytočnému presúvaniu ľudí, vracaniu sa na trase a pod. Čo sa týka pojmu tzv. špeciálneho zákazníka, toto sa používa pre takého zákazníka, ktorý má veľké množstvo odberných miest, sú zaradené v rôznych líniiach a spracúva sa niekoľko desiatok až stoviek faktúr denne. V skutočnosti v informačnom systéme podnikateľa ZSE sa faktúry pozdržia a na konci mesiaca sa vytvorí ešte súhrnná faktúra a s touto sa zašlú všetky faktúry naraz. Keďže podnikateľ ZSE takto zvýhodní svojho zákazníka, fakturuje s oneskorením, prispeje k zjednodušeniu jeho účtovnej agendy, žiada od neho reciprocitu v tom, že mu umožní platbu ihneď, teda dá súhlas na inkaso z jeho účtu. Podľa vyjadrenia podnikateľa ZSE, tento má niekoľko stoviek tzv. špeciálnych zákazníkov a nie je s nimi žiadny problém. V súčasnosti prebieha fakturácia s navrhovateľom v pravidelných šesťmesačných odpočtových cykloch a vystavujú sa jednotlivé

faktúry vyúčtovacie aj zálohové tak, ako aj pre iných zákazníkov v súlade so zákonom č. 70/1998 Z.z. o energetike.

V liste zo dňa 29. januára 2001 podnikateľ ZSE, uviedol, že navrhovateľ nesprávne citoval spôsob, ktorý predchádzal uzatvoreniu zmlúv, a to list Obchodnej kancelárie podnikateľa ZSE v Senci zo dňa 22. októbra 1999, ktorý bol adresovaný navrhovateľovi. Z tohto listu je zrejmé, že právny predchodca navrhovateľa Bytový podnik, Pribinova 15, 903 01 Senec požiadal o ukončenie zmluvného vzťahu na odber elektrickej energie k 31. decembra 1999. V liste sa okrem iného ďalej uvádza: "Nakoľko náš systém pracuje ON LINE, poprosíme o nahlásenie stavov elektromerov, ktorými môžeme ukončiť zmluvy, k 15. decembru 1999. K uzavretiu zmlúv s novým subjektom (Golem s.r.o.), môžeme pristúpiť po dvoch dňoch po ukončení." Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ v stanovisku pre úrad zamenil slová "po dvoch dňoch" za slová "do dvoch dní".

Podnikateľ ZSE ďalej uvádza, že v zmluvách bola akceptovaná predbežná požiadavka navrhovateľa, aby boli zálohové faktúry vystavené polročne. Tento pojem používa podnikateľ ZSE v tom zmysle, že sa nespracuje zálohová faktúra každý mesiac, ale v rámci odpočtového obdobia sa spracuje iba jedna zálohová faktúra, zvyčajne v druhom mesiaci odpočtového obdobia, teda medzi dvomi zálohovými faktúrami je interval 6 mesiacov. Medzitým je vykonaný odpočet, tiež s intervalom 6 mesiacov. Faktúry, ktoré prichádzali navrhovateľovi v inom období, podľa vyjadrenia podnikateľa ZSE, boli mu zasielané z dôvodu výmeny elektromerov na ciachovanie, k čomu je podnikateľ ZSE povinný podľa zákona č. 505/1990 Zb. o metrológii. Udialo sa tak v apríli 2000 a na faktúrach bol označený dôvod fakturácie. Čo sa týka zasielania mesačných zálohových faktúr, podnikateľ ZSE uvádza, že sa to stalo jemu z neznámych dôvodov, avšak hneď po signalizácii tejto chyby zo strany navrhovateľa boli tie mesačné zálohové faktúry zrušené, u ktorých to bolo ešte možné zo systémových dôvodov a bola zavedená polročná fakturácia. Navyše všetky nezrovnalosti vyplývajúce z platobného styku medzi navrhovateľom a podnikateľom ZSE boli priebežne konzultované, o čom svedčí vzájomná korešpondencia prebiehajúca medzi nimi, ktorá tvorí súčasť spisového materiálu. V súčasnosti prebieha opäť polročná fakturácia.

Pre posúdenie toho, či určitý podnikateľ zneužíva dominantné postavenie na relevantnom trhu, je potrebné určiť relevantný trh z vecného, časového a priestorového hľadiska, preukázať dominantné postavenie podnikateľa na vymedzenom relevantnom trhu ako aj to, že svojím konaním podnikateľ porušil § 7 ods. 5 zákona.

Podľa ustanovenia § 7 ods. 3 zákona relevantný trh je priestorový a časový súbeh ponuky a dopytu takých tovarov, ktoré sú na uspokojenie určitých potrieb užívateľov zhodné alebo vzájomne zastupiteľné.

V súlade s právnym názorom orgánu rozhodujúcom o rozklade úrad definoval relevantný trh z vecného hľadiska ako trh služieb súvisiaci s dodávkou elektrickej energie do odberných miest. Odberné miesta úrad špecifikoval na základe údajov, ktoré získal tak od navrhovateľa ako aj od podnikateľov, ktorí prevádzkujú svoje aktivity v oblasti zhodnej alebo porovnateľnej s aktivitami navrhovateľa. Odberné miesta tvoria prevažne spoločné priestory v obytných domoch s nízkou spotrebou elektrickej energie, ďalej výťahy a kotolne. Z časového hľadiska úrad definoval relevantný trh odo dňa účinnosti zmlúv, t.j. odo dňa 01. januára 2000 až doteraz, pretože sú uzatvorené na dobu neurčitú. Z geografického hľadiska a vzhľadom na homogénnosť prostredia relevantný trh úrad určil lokalitou mesta Senec. Vyššie charakterizované odberné miesta v meste Senec sa nachádzajú na uliciach Bratislavská č. 3, č. 5, č. 7, č. 9, č. 11, č. 13, Gagarinova č. 2, č. 4, č. 6, č. 8, č. 10, č. 12, č. 14, Hollého č. 5, Inovecká č. 13, č. 14, č. 15, č. 16, č. 17, Jesenského č. 10, Kalinčiakova č. 25, č. 27, č. 28, č.

31, Kollárova č. 2, č. 4, č. 13/1, č. 13/2, č. 15, č. 15/1, Košická č. 24, č. 26, č. 28, č. 30, č. 32, č. 34, č. 36, č. 38, Kysucká č. 2, č. 4, č. 5, č. 6, Námestie 1. mája č. 24, č. 29, č. 31, č. 33, č. 35, Považská č. 1, č. 2, č. 3, č. 4, č. 5, č. 6, č. 8, č. 10, č. 12, u. SNP č. 2, č. 4, č. 6, č. 8, č. 10, č. 12, č. 14, č. 16, Školská č. 2, Šamorínska č. 39, Tajovského č. 4, Nitrianska č. 50, Pribinova č. 15.

Podľa ustanovení § 7 zákona dominantné postavenie na trhu má podnikateľ alebo niekoľko podnikateľov, ktorí nie sú vystavení podstatnej súťaži alebo ktorí vzhľadom na svoju ekonomickú silu sa môžu správať nezávisle vo vzťahu k iným podnikateľom a spotrebiteľom a môžu obmedzovať súťaž. Ak sa nepreukáže niečo iné, predpokladá sa, že podnikateľ nie je vystavený podstatnej súťaži, ak jeho podiel dodávok alebo odberu zhodného alebo vzájomne zastupiteľného tovaru na relevantnom trhu je najmenej 40 %.

Ďalej podľa citovaného ustanovenia § 7 zákona zneužívanie dominantného postavenia na relevantnom trhu je zakázané. Zneužitím dominantného postavenia na relevantnom trhu je najmä :

- a. priame alebo nepriame vynucovanie neprimeraných podmienok v zmluvách
- b. obmedzenie výroby, odbytu alebo technického vývoja tovaru na úkor spotrebiteľov
- c. uplatňovanie rozdielnych podmienok pri zhodnom alebo porovnateľnom plnení voči jednotlivým podnikateľom, ktorými sú títo v hospodárskej súťaži znevýhodňovaní (diskriminácia)
- d. viazanie súhlasu s uzavretím zmlúv na podmienku, že druhá strana odoberie aj ďalšie plnenie, ktoré s požadovaným predmetom vecne ani podľa obchodných zvyklostí nesúvisí.

Pri zisťovaní, či ZSE majú na vymedzenom relevantnom trhu dominantné postavenie, vychádzal úrad z faktov týkajúcich sa zhodných, porovnateľných alebo vzájomne zastupiteľných služieb. Z dôvodu existencie jednej distribučnej elektrifikačnej siete, ktorou dodávajú elektrickú energiu ZSE, nie je možné si vybrať podľa navrhovateľa iného distribútora elektrickej energie. Dodávku elektrickej energie pre špecifikované odberné miesta nie je možné nahradiť iným zhodným, zameniteľným alebo porovnateľným tovarom. ZSE majú na vymedzenom relevantnom trhu dominantné postavenie, pretože elektrická energia je tovar, ktorý navrhovateľ nie je schopný nahradiť iným zhodným, zameniteľným alebo porovnateľným tovarom alebo elektrickou energiou od iného distribútora. Dominantné postavenie na vymedzenom relevantnom trhu potvrdilo listom zn. 27/01-240 zo dňa 09. januára 2001 Ministerstvo hospodárstva SR (ďalej len "MH SR") ako zakladateľ štátneho podniku ZSE, ktoré uvádza: "V lokalite mesta Senec sú rozvodné siete elektrickej energie výhradne majetkom Západoslovenských energetických závodov, š.p. Bratislava, ktoré sú držiteľom licencie č. 2000 ET 0354 na výrobu, výkup, tranzit a rozvod elektriny na území uvedenom v licencií." Ďalej sa v liste uvádza, že licenciu na výrobu a rozvod elektriny v lokalite Senec majú výhradne ZSE, jediným dodávateľom elektriny na území mesta Senec sú ZSE a MH SR potvrdzuje dominantné postavenie ZSE v lokalite mesta Senec.

Ďalej úrad z predložených zmlúv na úhradu elektrickej energie (ďalej len "zmluvy") zistil, že všetky zmluvy na všetkých 77 odberných miest boli uzatvorené dňa 19. januára 2000 s dátumom účinnosti od 01. januára 2000 na dobu neurčitú. Zo zmlúv je okrem iného zrejmé, že fakturačné obdobie je polročné, každá zmluva má iné číslo a iný variabilný symbol, spôsob

platby je uvádzaný ako platba v hotovosti. V zmluvách je uvedené, že ich súčasťou sú platné OTP, s ktorými bol kupujúci oboznámený, čo potvrdzuje svojím podpisom. Zmluvy sú podpísané tak zástupcom navrhovateľa ako aj zástupcom ZSE. Podpisom zmlúv navrhovateľ súhlasil s ich obsahom.

V OTP sa okrem iného uvádza:

- v časti III. Predaj elektriny zo zariadení pre verejný rozvod

Bod 1. Zmluva na úhradu dodávky elektrickej energie sa uzatvára pre každé odberné miesto zvlášť. Jej súčasťou sú Obchodno-technické podmienky.

- v časti VI. Obmedzenie, prerušenie a zastavenie dodávky

Bod 1. písm. n) Dodávateľ je oprávnený obmedziť alebo prerušiť dodávku elektrickej energie z dôvodu neplatenia za odobratú elektrickú energiu, ak zákazník nesplnil svoju povinnosť ani v dodatočnej lehote, ktorú mu dodávateľ určil s upozornením, že dodávku preruší.

-v časti V. Meranie a odpočty

Bod 9. Odpočty elektromerov pre meranie činnnej elektrickej energie vykonáva dodávateľ spravidla 1-krát za 6 mesiacov, najmenej však 1-krát ročne.

- v časti IX. Fakturovanie a platenie

Bod 1. Dodávateľ vystavuje faktúru za každé odberné miesto.

Bod 4. Zákazník uhradí dodávateľovi v priebehu fakturačného obdobia fakturačné zálohy tak, ako je uvedené v zmluve pre každé odberné miesto (mesačné, dvojmesačné, štvrt'ročné, polročné), ktoré zodpovedá výške priemernej alebo u nových zákazníkov predpokladanej spotreby.

Bod 5. písm. b) Nedoplatok faktúry pri inom ako inkasnom spôsobe platenia do 14 dní od dátumu odoslania faktúry.

Bod 7. Všetky platby za dodávky elektrickej energie sa vykonávajú bezhotovostne z účtov vedených v peňažných ústavoch. Spôsob platenia je stanovený v zmluve na úhradu dodávky elektrickej energie.

Bod 8. Ak zákazník využíva výnimky z inkasného spôsobu platenia poukáže platbu s nesprávnym variabilným alebo konštantným symbolom, alebo ju poukáže iným bankovým spojením dodávateľovi, ako je uvedené na faktúre, vráti mu dodávateľ platbu ako neumiestniteľnú a bude mu účtovať poplatok za oneskorené platenie od začiatku lehoty splatnosti.

Úrad zistil, že zmluva a jej súčasť OTP sú vypracované v súlade so zákonom č. 70/1998 Z.z. o energetike (ďalej len "zákon o energetike"). Podľa § 14 ods. 2 písm. b) zákona o energetike písomná zmluva na dodávku elektriny medzi dodávateľom elektriny a odberateľom elektriny sa uzaviera na každé odberné miesto zmluva o dodávke elektriny obsahuje najmä podľa písm. b) cenu podľa cenových predpisov a spôsob platby za odoberanú elektrinu, vrátane preddavkových platieb a podľa písm. c) spôsob merania odoberanej elektriny vrátane prístupu dodávateľovi elektriny k určenému meradlu. Čo sa týka časti IX. Fakturovanie a platenie, bod 7 a 8 OTP, úrad zistil, že sú vypracované v súlade s ustanovením § 273 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého časť obsahu zmluvy možno určiť aj odkazom na všeobecné obchodné podmienky vypracované odbornými alebo záujmovými organizáciami alebo odkazom na iné obchodné podmienky. Podľa § 273 ods. 2 Obchodného zákonníka odchýlné dojednania v zmluve majú prednosť pred znením obchodných podmienok. Žiadne odchýlné dojednania od OTP v danom prípade neboli preukázané a nebola preukázaná ani snaha navrhovateľa o takéto dojednanie v zmluve.

Na vysvetlenie úrad uvádza, že vo všeobecnosti obchodné podmienky sú určité, dlhodobšími kontaktmi vytvorené a ustálené pravidlá styku medzi podnikateľskými subjektami. Zavádzajú do obchodno-zmluvných vzťahov poriadok a prvok právnej istoty. Ich vytvorenie vyžaduje istú tradíciu a v prípade, že obchodné podmienky medzi určitými druhmi

podnikateľov alebo v určitej oblasti existujú, racionalizujú zmluvný vzťah, pretože za podmienky, že sú známe obidvom zmluvným stranám, stačí na ne v zmluve odkázať.

V súlade s právnym názorom orgánu rozhodujúcom o rozklade zrad sa ďalej zaoberal primeranosťou postupu podnikateľa ZSE vo väzbe na podnikateľské subjekty prevádzkujúce svoje aktivity v oblasti zhodnej alebo porovnateľnej s aktivitami navrhovateľa. Úrad si preto listom zo dňa 11. januára 2001 vyžiadal stanovisko v predmetnej veci od ďalšieho podnikateľa v Senci: Mgr. Ján Džurnák - A-Z-SLUŽBYT, Jesenského 2, 903 01 Senec (ďalej len "Džurnák"), ktorý prevádzkuje svoje aktivity zhodné s aktivitami navrhovateľa, v meste Senec. Podnikateľ Džurnák v odpovedi uviedol, že má uzatvorené zmluvy na dodávku elektrickej energie s podnikateľom ZSE, platobný styk s ním prebieha podľa jeho uváženia, buď osobne platením v obchodnej kancelárii podnikateľa ZSE v Senci alebo prevodom z účtu na účet, pri uzatváraní zmlúv s podnikateľom ZSE sa nestretol s vynucovaním neprimeraných podmienok, naopak stretol sa s vysokou korektnosťou a ochotou poradiť. Bytové domy, ktoré sú v jeho správe majú riadne zabezpečenú dodávku elektrickej energie, niekoľkokrát reklamoval niektoré nepresnosti pri odpočte spotreby elektrickej energie, reklamácia bola okamžite riešená a v prípade ak sa zistila chyba zo strany podnikateľa ZSE, jej zástupcovia sa ospravedlnili. Pri uzatváraní zmlúv podnikateľovi Džurnákovi podnikateľ ZSE nikdy nekládol ďalšie podmienky v zmysle ustanovenia § 7 ods. 5 písm. d) zákona.

V záujme komplexného posúdenia konania podnikateľa ZSE úrad oslovil písomne šiestich náhodne vybraných podnikateľov v meste Bratislava. Ide o týchto podnikateľov: C-term s.r.o., Lenardova 6, 852 39 Bratislava, Bytový podnik Dúbravka, Fedákova 1, Bratislava, BYTOSERVIS s.r.o., Bachova 7, Bratislava, BYTOVÉ DRUŽSTVO Jelšova 3 a 5, Jelšova 3, Bratislava, Bytový podnik PBV, Toplianska 5, 821 07 Bratislava. Ich predmetom činnosti je okrem iného služba spojená s rozúčtovaním platieb za spotrebovanú elektrickú energiu v spoločných priestoroch domu. Úrad sa týchto podnikateľov spýtal, či majú uzatvorené zmluvy s podnikateľom ZSE, žiadal špecifikovať charakter odberných miest, ktoré sú v ich správe uviesť či sú špeciálnym zákazníkom uviesť ako prebieha platobný styk s podnikateľom ZSE uviesť, či pri uzatváraní zmluvy na úhradu elektrickej energie s podnikateľom ZSE si tento vynucoval priamo alebo nepriamo neprimerané podmienky uviesť, či pri realizácii zmlúv na úhradu elektrickej energie došlo k aplikácii OTP, a to najmä čo sa týka obmedzenia, prerušenia alebo zastavenia dodávok elektrickej energie alebo pri fakturácii a platení za dodávku elektrickej energie uviesť či podnikateľ ZSE uzavretie zmluvy na úhradu elektrickej energie viazal na podmienku, že odoberú aj ďalšie plnenie, ktoré s požadovaným predmetom zmluvy vecne ani podľa obchodných zvyklostí nesúvisí a uviesť, v akom časovom horizonte podnikateľ ZSE zasiela faktúry za spotrebu elektrickej energie a či tento spôsob vyhovuje alebo nie. Všetci oslovení podnikatelia odpovedali úradu písomne. Oznamili úradu, že ich vzťahy s podnikateľom ZSE sú korektné, nezrovnalosti a reklamácie sa riešili vždy urýchlene a k spokojnosti oboch zmluvných strán. Ich odberné miesta majú rovnaký charakter ako odberné miesta navrhovateľa. Pri uzatváraní zmlúv sa nestretli s vynucovaním neprimeraných podmienok, s prerušením, obmedzením alebo vypnutím elektrickej energie ani s viazaním súhlasu s uzavretím zmluvy na podmienku, že odoberú aj ďalšie plnenie, ktoré s požadovaným predmetom vecne ani podľa obchodných zvyklostí nesúvisí. Počet uzatvorených zmlúv jednotlivých podnikateľov je rozdielny, od 9 až po vyše 3000. Platobný styk prebieha v zmysle uzatvorených zmlúv, a to buď v hotovosti alebo prevodným príkazom. Jeden z oslovených zákazníkov, podnikateľ C-term s.r.o., Lenardova 6, 852 39 Bratislava, je tzv. "špeciálny zákazník", ktorý taktiež uviedol, že konanie podnikateľa ZSE je korektné.

Po získaní všetkých potrebných informácií, podkladov, dôkazového materiálu a analýze OTP

úrad dospel k záveru, že podnikateľ ZSE svojim konaním nenaplnil ani jednu zo skutkových podstat zneužitia dominantného postavenia na relevantnom trhu podľa v § 7 ods. 5 zákona. V tejto súvislosti sa úrad neobmedzil len na konštatovanie, ale komplexne a podrobne posúdil všetky možnosti zneužívania dominantného postavenia zo strany podnikateľa ZSE s vedomím, že ustanovenia § 7 ods. 5 zákona sú len demonštratívnym výpočtom rôznych možných foriem takéhoto zneužívania. Dôkazom toho je analyzovanie danej problematiky v rámci správneho konania a dôkazy uvedené v odôvodnení tohto rozhodnutia, ktoré sú súčasťou spisového materiálu.

Ako už bolo vyššie uvedené, úrad si vyžiadaval od navrhovateľa doklady o priamom alebo nepriamom vynucovaní neprimeraných podmienok pri uzatváraní zmlúv. Navrhovateľ iba všeobecne konštatoval, že zmluvy na úhradu dodávky elektrickej energie pre všetkých 77 odberných miest boli podpísané až 19. januára 2000 z dôvodu vynucovania si pre neho neprimeraných zmluvných podmienok a pod hrozbou prerušenia elektrickej energie. Navrhovateľ toto svoje tvrdenie nepodložil žiadnymi konkrétnymi dôkazmi. Taktiež sa nevyjadril a úrad nezistil porušenie, obmedzenie alebo vypnutie elektrickej energie na odberných miestach, ktoré sú v správe navrhovateľa a nebolo preukázané ani viazanie súhlasu s uzavretím zmluvy zo strany ZSE na podmienku prijatia dodatočných záväzkov, ktoré ani svojou povahou, ani podľa obchodných zvyklostí s predmetom zmlúv nesúvisia.

Úrad ďalej skúmal, či podnikateľ ZSE uplatnil alebo uplatňuje rozdielne podmienky pri zhodnom alebo porovnateľnom plnení voči jednotlivým podnikateľom, ktorými by boli títo v hospodárskej súťaži znevýhodnení (diskriminácia). Spôsob fakturácie, ktorý uplatňuje podnikateľ ZSE, ako aj spôsob určenia odpočtových cyklov, forma platobného styku, ktoré sú vyššie popísané, vzhľadom na niekoľko tisíc zákazníkov podnikateľa ZSE, je vypracovaný tak aby vyhovoval všetkým odberateľom. V danom prípade ZSE sa snažil vyhovieť požiadavke navrhovateľa tak, že mu ponúkol možnosť o zaradenie do kategórie tzv. špeciálneho zákazníka za podmienky, že navrhovateľ mu dá súhlas na inkaso. Tento spôsob úhrady je vysvetlený už vyššie. Navrhovateľ súhlasil s tým, aby sa stal tzv. špeciálnym zákazníkom, avšak bez udelenia súhlasu na inkaso. Ako dôvod uviedol nie najlepšie skúsenosti s takouto formou úhrad a potrebou kontroly pred zaplatením, ale nepredložil žiadne konkrétne dôkazy o negatívnych skúsenostiach s týmto spôsobom úhrad. Navrhovateľ sám uvádza potrebu kontroly faktúr pred zaplatením, aby vedel, za ktoré odberné miesto akú sumu má uhradiť. Podnikateľ ZSE žiada v podstate to isté, uviesť variabilný symbol na faktúrach, aby vedel platby identifikovať. Odmietnutie požiadavky navrhovateľa, aby podnikateľ ZSE prijal hromadnú platbu za odber elektrickej energie bez identifikácie odberného miesta variabilným symbolom nie je možné zo strany podnikateľa ZSE považovať za prejav neochoty, ale je tomu tak preto, že ide o automatické spracovanie dát. Požiadavka navrhovateľa, aby podnikateľ ZSE faktúry za jednotlivé odberné miesta obdržal v čo najkratšom časovom období, je vzhľadom na počet 25 000 zákazníkov v meste Senec, nereálna. Odberné miesta, ktoré spravuje navrhovateľ, sa nachádzajú v meste Senec na rôznych uliciach, ktoré na seba vždy nenadväzujú. Nemožno preto od podnikateľa ZSE oprávnene požadovať, aby jeho zamestnanec najprv vykonal odpočty odberných miest v správe navrhovateľa a potom sa zase vracal na tie isté ulice kvôli odpočtom ostatných odberných miest, ktoré nie sú v jeho správe.

Úrad preštudoval aj OTP dodávok elektrickej energie pre odberateľov a zistil, že v danom prípade zo strany ZSE boli aplikované správne, nebolo preukázané žiadne konanie podnikateľa ZSE, ktoré by bolo nad rámec zmluvy a jej súčasti OTP.

Úrad listami zo dňa 06. februára 2001 č. 788/2001/PMÚSR a č. 789/2001/PMÚSR vyzval v zmysle ustanovenia § 12 ods. 5 zákona účastníkov konania, aby sa ústne alebo písomne vyjadrili k výsledkom šetrenia, ktoré úrad vykonal v predmetnej veci. Navrhovateľ v zmysle §

23 ods. 1 Správneho poriadku využili svoje právo a dňa 08. februára 2001 sa jeho zástupca dostavil na úrad. Na základe nahliadnutia do spisu žiadal zvolať ústne pojednávanie v predmetnej veci. Úrad vyhovel žiadosti navrhovateľa a dňa 13. februára 2001 sa na úrade konalo v danej veci v poradí už druhé ústne pojednávanie. Navrhovateľ na ňom neuviedol žiadne nové skutočnosti a ani nepredložil žiadne nové dôkazy. Zopakoval svoju žiadosť, aby úrad vydal rozhodnutie, v ktorom uloží podnikateľovi ZSE povinnosť dať OTP do súladu so zákonom a aby mu neboli predkladané OTP ako nemenné. Podnikateľ ZSE zotrval na svojich stanoviskách, ktoré uvádzal písomne v priebehu celého správneho konania a sú uvádzané vyššie.

Podľa ustanovenia § 1 účelom zákona je ochrana hospodárskej súťaže na trhoch výrobkov, výkonov, prác a služieb proti jej vylučovaniu, obmedzovaniu alebo skresľovaniu, ako aj vytváranie podmienok, na jej ďalší rozvoj s cieľom podporiť rozvoj v prospech spotrebiteľa. So zreteľom na uvedené úrad v danom prípade nezistil vylúčenie, obmedzenie a ani skreslenie hospodárskej súťaže.

V danom prípade ide o zmluvný spor, ktorý možno vyriešiť dohodou účastníkov, alebo v prípade, že k dohode nedôjde, je na jeho riešenie príslušný súd.

Vzhľadom na zistený skutkový stav, zmluvu na úhradu dodávky elektrickej energie, ktorej súčasťou sú platné OTP a citované právne predpisy, úrad rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie o rozklade :

Podľa ustanovenia § 61 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, proti tomuto rozhodnutiu možno podať na Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, II. výkonný odbor, v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia rozklad. Včas podaný rozklad má odkladný účinok.

	JUDr. Dušan Bernáth riaditeľ II. výkonného odboru
--	--

Rozhodnutie sa doručí :

1. SVT Golem s.r.o., Kollárova 1, 903 01 Senec
doručí sa na adresu: Pribinova 15, 903 01 Senec
2. Západoslovenské energetické závody, štátny podnik,
Čulenova 6, 816 47 Bratislava